

LIST
SV. OTCE PIA XI.
O KATOLICKÉ
AKCI

EPISKOPÁTU BRASILIE

V ČESKÉM PŘEKLADU

VYDAL A KNĚŽÍM OLO-

MOUCKÉ ARCIDIECÉSE

U PŘÍLEŽITOSTI SVÝCH

SEDMDESÁTÝCH NAROZENIN

VĚNOVAL

DR. LEOPOLD PREČAN

ARCIBISKUP OLOMOUCKÝ

A METROPOLITA MORAVSKÝ

MÝM KNĚŽÍM!

Vatikánský časopis „L'Osservatore Romano“ přinesl v čísle 39. ze dne 16. února t. r. obsáhlý list, který zaslal náš Sv. Otec Pius XI. biskupům brasilským o Katolické akci. Brzy po encyklice „Ad catholici sacerdotii“, jež vyvolala v celém světě radostný ohlas a kterou nemohu než Vám, moji drazí duchovní synové, znova a co nejvřeleji doporučiti, činí Sv. Otec tento nový projev o Katolické akci, jeho srdci tolik milé. Třebas měl Sv. Otec při vydání tohoto listu na mysli poměry, v jakých žijí katolíci v Brasilii, přece způsob, kterým zde pojednává o povaze, účelu a prostředcích Katolické akce, je takový, že zasluhuje pozornosti všeobecné. Nemálo jsem se zaradoval, když jsem v tomto novém apoštolském projevu našel na příklad znova doporučeno to, co jsem Vám, moji milí spolupracovníci na vinici sv. Metoděje, nejednou sám doporučoval a co jsem i sám za jedině správný postup u nás označoval: že je totiž nezbytně nutno, aby s budováním Katolické akce bylo

započato zdola, v jednotlivých farnostech; že je třeba šířiti porozumění pro exercicie mezi laiky; pořádati náboženské, mravní a sociální kursy pro laiky; sdružovati – kvůli zdárné spolupráci, aby se energií zbytečně neplýtvalo, – stávající katolické spolky v organickou jednotu s Katolickou akcí. Toto nepřímé apoštolské schválení naší dosavadní práce v oboru Katolické akce pohnulo mne k tomu, že jsem se odhodlal vydati tento list Sv. Otce v českém i německém překladu a věnovati jej Vám ve zvláštní brožurce. Chtěl jsem tímto způsobem netoliko obrátiti Vaši pozornost na tento nový apoštolský projev o problému dnes tak časovém, který, jak uvidíte z listu samého, pojímá náš Sv. Otec stále velmi vážně, nýbrž měl jsem také v úmyslu tímto činem Vás všechny opět povzbuditi, abyste při své práci na spáse lidských duší tohoto záchranného prostředku, Sv. Otcem tolikrát již doporučeného a přímo nařízeného, i nadále bedlivě si hleděli. Není to věru prázdné slovo, pravím-li, že dnešní svět podobá se rozbouřenému moři. Kolika duším

tu hrozí záhuba! Nezdá se Vám, že by bylo osudným, kdybychom při těch zápasech, které podnikáme pro záchranu lidských duší, nedbali rozkazů, pokynů a rad, kterých se nám dostává od Skály Petrovy? Za všechno, co jste pro Katolickou akci v mé arcidiecési až posud vykonali, Vám, moji drazí, ze srdce děkuji a prosím Mistra a Pána našeho Ježíše Krista, aby Vás v této spásitelné činnosti i nadále posiloval a Vašim snahám hojně žehnal!

Dáno v Olomouci, dne 2. března o svátku blahoslavené Anežky České léta Páně 1936.

✠ LEOPOLD,
arcibiskup.

L I S T S V. O T C E

B I S K U P Ů M B R A S I L S K Ý M

N E J M I L E J Š Í M U S Y N O V I N A Š E M U

Š E B E S T I Á N O V I , T I T U L U S V. B O N I -

F Á C E A A L E X I A , S V A T É Ř Í M S K É

C Í R K V E K N Ě Z I K A R D I N Á L O V I L E M E

Z E S I L V E I R A C I N T R A , A R C I B I S K U P U

Z E S A N S E B A S T I A N O , Z R I O D E J A -

N E I R O A V Š E M J I N Ý M C T I H O D N Ý M

B R A T Ř Í M A R C I B I S K U P Ů M A B I S K U -

P Ů M B R A S I L S K Ý M · P I U S P P. X I.

NEJMILEJŠÍMU Našemu Synovi a ctihodným Bratřím posíláme pozdrav a apoštolské požehnání. Ačkoliv jsme jasně vyjádřili svoje myšlenky v mnohých listinách o tomto předmětu, a to již od prvního Našeho okružního listu „Ubi Arcano Dei“, přece ještě přistupujeme k Tvému přání, které jsi Nám projevil při poslední své návštěvě a posíláme Tobě i Tvým bratřím v biskupském úřadě Naše otcovská slova. Chceme tak ještě jednou ukázati, jakou důležitost klademe na spolupráci laiků, kterou oni mohou poskytnouti hierarchickému apoštolátu, nejen hájením pravdy a života křesťanského, tolika nástrahami ohroženého, ale také tím, že budou nejlepší pomocí k rukám svých pastýřů pro stále větší rozmach náboženský a občanský!

Máme za to, že Katolická akce by byla velkou milostí pro věřící, které Bůh volá k bližší spolupráci s církevní vrchností. Veliká milost pro hierarchii samotnu, biskupy i kněze, kteří naleznou v řadách Katolické akce šlechetné duše, hotové ochotně jí pomáhati, aby vyplnila vždy

lépe a vždy hojněji svůj apoštolát. Kdo vskutku nevidí, že také v zemích katolických jest kněžší nedostatek, aby mohli poskytnouti všem věřícím nezbytné přispění?

Také v téhle přemilé zemi, kde přece lid si uchoval cit zbožnosti a náboženství, kolikrát Ty a Tvoji druhové v biskupském úřadě jste litovali nedostatku kněžší, zvláště světských, na území, které svým zeměpisným útvarem, přirozenými podmínkami a zvláštní rozlohou by vyžadovalo většího počtu kněžší nežli u jiných národů.

A co říci potom o neustále se množících podnětech i obtížích, které činí někdy skoro nemožným přiblížiti všechny věřící sluhovi Páně? Co říci o nebezpečích každého druhu, které ohrožují vždy více víru a neporušenost mravů křesťanského lidu? Co o nebezpečích, která se zdají býti četnější tam, kde (jako bez pochyby v Brasílii) podivuhodné pokroky ve vzdělání, vědách a průmyslu nesou s sebou nejen tolik dobrého ovoce, ale i také tolik bolestných zárodků zla?

Víme dobře, s jakou starostí Ty i Tvoji druho-
vé v biskupském úřadě pečujete o vzbuzení a
udržení kněžských povolání mezi tímto dob-
rým lidem i o své semináře, aby vyhovovaly
vždy více svému vznešenému poslání. Důka-
zem této povinnosti je založení brasílské ko-
leje v Římě z Vašich prostředků i pod Vaší
ochranou, která má titul papežská, a jak víte,
Nám je tolik drahá.

Tyto Vaše svaté namáhavé starosti, požehna-
né a milostí Boží doprovázené, dají nepochyb-
ně bohaté ovoce v budoucnosti. Ale mnohem
bohatší bude sklizeň takových plodů, kdyby
se připojily k řadám kněžským (které si pře-
jeme, aby byly vždy úměrné stále rozsáhlejší
práci) šiky dobrých laiků učelivých a bojov-
ných, kteří budou moci připravit práci knězi,
nebo doplnit ji z určitého oboru, a bude-li
nezbytným, i nahradit (zvláště ve vyučování
náboženství).

Nebude Vám, ctihodní bratři, nemilé, že tu při-
pojeme některé rady a praktické směrnice,
které netoliko radíme ze znalosti Vašich po-

měří a máme nejrůznější přání brzy uviděti, jak dosáhnou také v této zemi potěšujících úspěchů; ale rovněž čerpáme z vaší zkušenosti, která Nám postavila takřka před zraky, které prostředky by byly nejjistější a nejvíc způsobilé k tomu cíli u různých národů.

Především vám doporučujeme, abyste největší péči věnovali výchově těch, kteří bojují v řadách Katolické akce; je to výchova náboženská, mravní a sociální, která je nezbytná těm, kteří chtějí prováděti účinnou práci apoštolátní v moderní společnosti. Právě pro tuto nezbytnou potřebu výchovné přípravy bude nutným začítí ne již s velkým množstvím, ale s malými hloučky dobře cvičenými, jež by byly jako evangelický kvas, který přetvoří potom celé množství. A nebude nesnadným začítí tak v každé farnosti toto spasitelné dílo zvláště péčí spojenou se srdečným zájmem o malé děti, jejichž nevinné duše mohou se snadněji vésti k pěstování křesťanských ctností. O nic menší péče musí býti věnována mladíkům, aby byli získáni do katolických sdružení, budoucí

to naděje vlasti a církve, a mužům, kteří jsou oporou rodiny a společnosti.

Jednu však věc nemůžeme vám nikdy dostatek doporučiti; aby totiž založená sdružení žila nejen v dokonalé shodě, ale rovněž byla vhodně spořádána a spojena nejpevnějším poutem jednoty.

Od sdružení farních k diecézním; od těchto k vedoucím střediskům národním; vše musí se dobře učleniti a tvořiti souvislý celek jako údy jediného těla, jako různé oddíly téhož silného vojska. Ne tříštění, ale sjednocení: ne škodlivé pletichy v téže práci, ale spolupráce na rozličných polích každému vykázaných; ne potlačování různých spolků svévolnou pýchou, ale ladný a spořádaný vývoj celého těla v pěkně úměrné kráse a síle různých údů.

Proto by bylo omylem a největší škodou, kdyby ve farnostech a diecésích povstala sdružení věřících s podobnými cíli jako má Katolická akce, ale úplně neodvislých a na žádný způsob přiřazených ke Katolické akci, nebo ještě hůře proti ní stojících.

Přednosti jednotlivců anebo výhody omezené na nějaký úzký okruh věřících, pocházejících z takových sdružení, zůstaly by z celku vyloučeny, ke škodě, kterou by zavinily utrácením, tříštěním a někdy i vzájemným potíráním katolických sil, které, jak to přítomná doba nutně žádá a jak jsme to již řekli, musejí býti pevně organisovány v poslušnosti vůči církevní vrchnosti a pro službu Církve.

To ovšem neznamena, že by se nemělo pečovat v lůně Katolické akce o přípravu a speciální výchovu jednotlivých stavů, jako na příklad rolníků, dělníků, studentů, osob vzdělaných, řemeslníků. Toto všechno je naopak, jak zkušenost namnoze učí, naprosto nezbytné, jestliže chce Katolická akce dosáhnouti plně svého cíle, kterým jest učiniti každého apoštolem Kristovým v prostředí společenském, do něhož ho Bůh postavil.

Zejména důtklivě napomínáme, aby zcela zvláštní péče byla věnována třídám nižším, dělnictvu průmyslovému a zemědělskému. Jako v těchto třídách vpravdě mělo obzvláštní za-

líbení Božské Srdce Ježíšovo, tak ony vždy na sebe obracely a obracejí starostlivou péčí Matky Církve, která chová v nitru svém soucit s nouzí a utrpením jejich života a která při své něžné lásce k nim neustále se o ně strachuje pro veliká duchovní nebezpečí, kterým jsou vydáni usilovným šířením protináboženských a protispolečenských nauk.

V celém tomto rozsáhlém díle moudrého sdružení bude pak velmi užitečno zakládati v jednotlivých diecésích podle možnosti skupiny kněží a také laiků zanícených horlivostí pro duše, opravdu oddaných papeži a biskupům, kteří jako horliví misionáři Katolické akce, pod vedením biskupů, ať se odeberou také do jiných diecésí, aby tam v jednotlivých farnostech častými návštěvami, dobře připravenými, poučují jasně o kráse a přednostech Katolické akce, aby pomáhali a spolupracovali především na výchově dobrých vedoucích (nezbytný předpoklad pro život a rozkvět jednotlivých skupin), a aby konečně řídili a pořádali činnost směřující k uskutečnění různých bodů vytče-

ného programu. Mimo to nebudiž opomíjeno vychovávatí v tomto způsobu apoštolátu chovance seminářů: ať jsou vzděláni rychle kněží, zvláště mladí, i tím, že budou také posíláni studovat Katolickou akci k těm národům, u nichž tato již dosáhla šťastných výsledků a sklídila bohaté ovoce.

K tomu cíli, aby byli kněží více uschopněni pro Katolickou akci, řeholníci a řeholnice a oni laici, kteří zvláště jsou přesvědčeni o nutnosti Katolické akce, pokládáme za velmi užitečné to, co již se na různých místech se zřejmým prospěchem koná, aby totiž se pořádaly kursy nábožensko-výchovné, nejen celonárodní, nýbrž i zemské, diecéšní a farní, na nichž by zkušené osoby dávaly duchovní cvičení a konaly praktické přednášky o otázkách sociálních a organizačních, aby účastníci byli takto povzbuzováni k apoštolátu a prozáření světlem mravních a sociálních nauk církve, podávaných jim se zřetelem na potřeby doby.

Sluší se, aby takové porady se konaly pro různé skupiny Katolické akce totiž pro mladíky,

studenty, muže, ženy, dělníky, řemeslníky, advokáty, lékaře, průmyslníky, obchodníky a také pro kněze, řeholníky a řeholnice, pro vychovatele atd., aby se v nich jednalo o otázkách zvláštních, které zajímají jednotlivé třídy a skupiny s hlediska náboženského a s hlediska apoštolátu Katolické akci vlastního. Dobře známe a hodnotíme, ctihodní bratři, těžkosti práce, obzvláště v jejích začátcích, přes to tak vznešené a nezbytné. Ale sluší opakovati s Apoštolem národů: „Všechno mohu v tom, který mne posiluje.“ Jestliže kněží a laici, kteří pracují v Katolické akci spolehnou na Boha ve svých nadějích a uchovají si milost Boží, budou žít životem modlitby a lásky k oběti, obdrží nebeské požehnání pro všechny počiny Katolické akce, také pro ony zdánlivě malé a nepatrné, nebudou chyběti ani zvláštní a kromobyčejná přispění dobroty Boží; kdežto jinak marně budou stavěti nové křesťanské město, jestliže s nimi nebude stavěti Bůh.

Mimo přispění s nebe nechybí Katolické akci jiná přispění. Ona nikdy nepřekáží, tím méně

pak ničí podněty a formy dobra; naopak ona je podněcuje, podporuje, uspořádává; proto si ona vyžaduje a přijímá velmi ráda spolupráci se všemi oněmi podniky, ústavami a činnostmi, které ač nejsou úředně zastoupeny v Katolické akci, dělí se s ní o vznešený cíl výchovy svědomí a apoštolátu křesťanského.

Nad každou jinou pomoc platnější a hojnější bude bez pochyby pomoc, kterou Katolické akci poskytnou mnohé náboženské společnosti řeholníků i řeholnic, které již prokázaly význačné služby pro blaho církve a nesmrtelných duší v tomhle národě. Takovou pomoc poskytnou nejen ustavičnými modlitbami, nýbrž i svojí ochotnou činností, i když nejsou přímo zaměstnáni v duchovní správě; zvláště pak tím, že budou připravovati pro Katolickou akci malé děti již od útlého věku, o něž pečují ve svých ústavech a zvláště ve školách a kolejiích chlapeckých i dívčích, které jsou většinou pod vedením řeholních kongregací; nejdříve ať vyvinují u nich smysl pro apoštolát; potom ať je uvádějí do organizací Katolické akce anebo je

podporují sami ve svých spolcích a sdruženích. Je možno říci, že není vhodnější doby a vhodnějšího místa pro výchovu dorostu pro Katolickou akci, nežli jsou školy a koleje. To bude velice užitečné i ústavům samotným, protože je snadno pochopiti, jaké a kolik dobra vzejde veškeré mládeži školy anebo ústavu od druhů vychovaných v duchu apoštolátu. A prospěje to zvláštním způsobem také oněm mladým duším samotným, jak jsme vícekrát na to poukázali, poněvadž předejdou nebezpečí a posílí se, a ve sdružení, kterému budou věrni i ve věku velmi těžkém, naleznou záštitu a oporu, aby statečně odporovali a přemáhali mnohá a těžká nebezpečí společenského prostředí, do něhož budou muset vstoupiti.

Takovým způsobem i spolky a sdružení, určená k pěstování zbožnosti anebo k většímu šíření náboženského vzdělání, anebo spolky mající i za účel nějaký zvláštní apoštolát sociální, budou vpravdě pro Katolickou akci silami pomocnými, protože, třeba si každý zachová spravedlivou a žádoucí samostatnost, vytvoří se

mezi nimi a Katolickou akcí ona „vzájemná shoda“, ono přiřazení a „vzájemné pochopení“, což jsme vícekrát doporučili. Katolická akce takto silně podporovaná a moudře zařízená bude vpravdě vojskem pokojným, které povede svatou válku za obnovu a rozšíření království Kristova, které jest královstvím spravedlnosti, pokoje a lásky. Pročež byste se měli zcela zdržeti – jak chce její povaha – každé činnosti a jednání se stranou politickou, což, jak jsme častěji důrazně připomínali, mohlo by přivoditi největší škody jakékoliv činnosti náboženské. Katolická akce bude přispívati skutečně a účinně k prospěchu vlasti a jejich občanů: ona bude „vhodným prostředkem, jehož použije Církev aby sdělovala národům jakýkoliv druh dobra“ (list kard. Bertramovi).

Kéž tedy Bůh požehná šlechetné práce, které Vaše Eminence a všichni biskupové, podporovaní a následovaní učelivými kněžími a katolickými laiky, podnikáte za tím účelem, abyste vybudovali v celém národě tento mocný prostředek křesťanského obrození, aby brzy

ve všech diecésích utvořily se ty krásné řady statečných vojínů Kristových, které potáhnou na obranu zájmů Božích a Církvě a přinesou všude „smýšlení Kristovo“, jež je pevnou zárukou blahobytu pro jednotlivce, pro rodiny a pro celou společnost.

Aby pak dílo, které jste započali, dosáhlo šťastného a účinného výsledku, vyprošujeme Vám od Boha příhodnou pomoc důkazem tohoto Našeho blahopřání a zároveň dokladem Naší zvláštní náklonnosti a jest Apoštolské požehnaní, které Tobě, milovaný Náš synu, Vám ctihodní bratři, a všemu duchovenstvu i všemu lidu, svěřenému Vaší péči jakož i těm, kteří zvláště pracují pro Katolickou akci, udělujeme s láskou v Pánu.

Dáno v Římě u sv. Petra, na svátek Krista Pána Krále 28. října 1935, ve XIV. roce Našeho pontifikátu.

PIUS P. P. XI

**V úpravě Ant. Medka vytiskly Lidové závody
tiskařské a nakladatelské s. s r. o. v Olomouci.**